

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 19.09.2025

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü verilerine göre 1 Eylül 2025 tarihi itibarıyla ceza infaz kurumlarında 419.194 kişi bulunmaktadır. Bu rakam, Cumhuriyet tarihi boyunca kaydedilen en yüksek tutuklu ve hükümlü sayısını ifade etmekte olup, yalnızca Ağustos ayı içerisinde yaşanan 6 bin kişilik bir artış, mevcutta 356.710 hükümlü ve 62.484 tutuklunun bulunduğu kurumlarda kapasite aşımı sorununu infaz kurumlarının işlevselliğini zorlayan bir seviyeye çıkarmıştır.

Anayasa'nın 17. maddesi ile Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 10. maddesi, özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin insan onuruna uygun koşullarda tutulmasını güvence altına almakta, infazın, özgürlükten mahrum bırakılmanın doğal sonucu olan sıkıntıların ötesine geçerek aşırı bir yük veya eziyete dönüşmeyeceğini açıkça ortaya koymaktadır. Anayasa Mahkemesi de kararlarında, kişisel alanın yeterliliği, mahpuslara ayrı bir uyku yeri sağlanması ve koşulların hareket etmeye elverişli olması gibi unsurların yokluğunu, kötü muamele yasağının ihlali sonucunu doğuran durumlar arasında değerlendirmiştir.

Doluluk oranlarının kapasitenin üzerinde artışı, barınma, sağlık ve hijyen koşullarını da doğrudan etkileyerek, ceza infazının toplumsal amacını yerine getirmeyi ve bu konudaki kamu kaynaklarının etkin kullanımını yükümlülük haline getirmektedir.

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

Bu bağlamda;

- 1) 1 Eylül 2025 itibarıyla ceza infaz kurumlarında 419.194 kişinin bulunduğu dikkate alındığında, resmi kapasiteye göre kapasite aşımı oranı nedir? Bu oranın hesabında esas alınan yöntem kurum bazında ayırım da dahil olmak üzere nedir?
- 2) 2020–2025 dönemleri arasında ceza infaz kurumlarında kişi başına düşen yaşam alanına ilişkin yıllık CPT standartlarına uyum oranı nedir? Uyum dışı kalan kurumlar bakımından eksikliklerin niteliği, kurum bazında sayı ve metrekare ölçüsünde nasıl sınıflandırılmış, giderilmesi için hangi takvim ve bütçe öngörülmüştür?
- 3) Son üç yıl içerisinde kapasite kaynaklı barınma, sağlık ve hijyen sorunlarına ilişkin Bakanlığınıza yapılan başvuru sayısı nedir? Başvuruların kaçında inceleme başlatılmış, sonuçlandırılanlar için ne tür işlemler uygulanmıştır?
- 4) Ceza infaz kurumlarında kapasite sorununa kalıcı çözüm üretmek amacıyla Bakanlığınızın uzun vadeli yaklaşımı nedir? Bu kapsamda, yeni cezaevi projeleri dışında öngördüğünüz düzenleyici ve idari adımlar nelerdir?
- 5) Cezaevlerinin kapasite artırımı için yapılan yatırımlar ile önleyici sosyal politikalara ayrılan kaynaklar karşılaştırıldığında, Bakanlığınızın kaynak tahsisi nasıl şekillenmektedir?